ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ Й ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ОСВІТЯНСЬКІ АСПЕКТИ»

30-31 березня 2020 р.

м. Дніпро

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти

Національна металургійна академія України

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Полтавська державна аграрна академія

Збірник наукових праць за матеріалами

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, АУДИТУ Й ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ОСВІТЯНСЬКІ АСПЕКТИ»

30-31 березня 2020 р.

Лист МОН України від 05.02.2020 № 22.1/10-280

м. Дніпро

Браїла Г.В.
студентка кафедри економічного аналізу,
к.е.н., доцент Гайдаєнко О.М.
доцент кафедри економічного аналізу,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса
E-mail: samsvip1@ukr.net

ПОНЯТТЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

В сучасному світі, в період розквіту конкурентної боротьби, бурхливого розвитку науково-технічного прогресу і всеохоплюючих процесів глобалізації, кожне підприємство ставить перед собою мету в першу чергу вижити на ринку і підтримувати стабільний прибуток, а вже потім розширюватися і отримувати надприбутки. Кожен крок, кожне управлінське рішення може призвести до неминучих втрат виробництва. І задля того, щоб цього не сталося підприємство має час від часу має складати фінансову звітність, перш за все досліджуючи як змінилися динаміка, склад і структура активів підприємства. Адже саме активи забезпечують нормальний повноцінний хід виробничого процесу. Їх дослідження є першочерговим аспектом, необхідним для контролю за ресурсами будь-якого підприємства. І отже спостерігаючи за змінами у динаміці, складі і структурі активів підприємства і роблячи певні висновки, підприємство обов'язково прийме обґрунтоване управлінське рішення. Іншими словами. Знання того, що з себе представляють активи, допоможе правильно ними розпоряджатися і забезпечувати собі вигоди в майбутньому.

Існує велика кількість визначень поняття «активи». Наприклад, Бланк І.О. вважає, що активи представляють собою економічні ресурси підприємства в формі сукупних майнових цінностей, використовуваних в господарській діяльності з метою отримання прибутку [5]. А на думку Є.С. Денисенка,

активи – це майно, що є власністю організації або окремої особи, що має грошове вираження, здатне приносити дохід та інші економічні вигоди, що виникли в результаті минулий подій [6, с. 106].

Для того, щоб ідентифікувати активи, слід розглянути їх особливості:

- формуються для конкретних цілей діяльності;
- підприємство повністю їх контролює;
- постійно знаходяться в обороті;
- представляють собою економічний ресурс, який здатен генерувати дохід;
- е майновою цінністю і має вартість [7, с. 5-6].

Структура активів грає дуже значну роль в фінансовій діяльності підприємства і підвищення її ефективності. Результати виробничої і фінансової діяльності багато в чому залежать від характеру інвестування в основні і оборотні засоби, від їх кількості в сфері виробництва і обігу, від того, наскільки оптимальним є їх співвідношення. І як наслідок, від цього залежить такий важливий показник, як фінансова стійкість.

Є випадки, коли через відсутність матеріальних ресурсів, наявні виробничі потужності використовуються недостатньо повно і раціонально. Як результат фінансове становище підприємство перебуває не в найкращому стані. Теж саме відбувається, при наявності занадто великої кількості виробничих запасів, тому ще вони не можуть бути швидко перероблені – для цього недостатньо виробничих потужностей. Дуже важливо знайти золоту серединку, обрати максимально оптимальний шлях управління активами підприємства. Та навіть при гарних фінансових результатах, підприємство може відчувати певні фінансові труднощі через нераціональне використання наявних фінансових ресурсів, а саме якщо воно вкладає їх в понаднормативні виробничі запаси або допускає велику дебіторську заборгованість [3, с. 7].

Слід також приділити увагу складовим елементам активів підприємства:

- необоротні активи;

- оборотні активи;

- необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття.

Розглянемо більш детально кожну з них.

Оборотні активи представляють собою майнові цінності, які повністю споживаються за один виробничий цикл. В фінансовому аналізі, формуючи фінансову звітність, зазвичай досліджують запаси, кошти в розрахунках, грошові кошти та поточні інвестиції, витрати майбутніх періодів та інші оборотні активи. Говорячи про долю складових в складі активів, ми можемо стверджувати, що оборотні активи грають найбільш важливу роль. Існує навіть багато наукових праць, які присвячені саме оптимальному управлінню оборотними активами. Вважається, що раціональне управління оборотними активами є першочерговим напрямком діяльності у системі фінансового менеджменту. Тому що від цього залежать прийняті управлінські рішення щодо належного керування його фінансовими ресурсами [8, с. 574].

Необоротні активи – це матеріальні і нематеріальні ресурси, що належать підприємству і забезпечують його функціонування, строк корисної експлуатації яких складає більш одного року або операційного циклу, якщо він перевищує рік. Управління необоротними активами представляє собою інструмент своєчасного оновлення фінансової стратегії та високої ефективності її використання.

Останнім елементом є необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття. Групи вибуття – це активи, які плануються до продажу або відчуження в інший спосіб однією операцією, та зобов’язання, які прямо пов’язані з такими активами, що будуть передані в результаті такої операції.

Визначимося з головним. Будь-яка праця вчених-економістів, як правило, націлена на те, щоб визначити шляхи вдосконалення певних чинників, що впливають на діяльність підприємств. Стабільний успіх будь-якого суб’єкту господарювання досягається лише при наявності збалансованого розвитку усіх компонентів управління. І одним з найважливіших факторів вважаються саме активи підприємства. Адже вони є економічними ресурсами, і від того, наскільки ефективно буде відбуватися управління ними, залежить загальний

результат, і чи буде підприємство одержувати прибуток.

В умовах розвитку ринкової економіки і переважання жорсткої конкурентної боротьби, необхідно постійно удосконалювати системи та форми управління активами, швидко оволодівати нагромадження в теорії та практиці знаннями, знаходити нові неординарні рішення в динамічній ситуації [4, с. 295].

Керування активами має підлягати наступним принципам [4, с. 297-298]:

1. Державний підхід. Мається на увазі, що керування активами має відповідати законодавству та державній економічній, екологічній, соціальній, міжнародній політиці.

2. Об'єктивність, точність, конкретність. Управління активами має базуватися на достовірній інформації, яка дійсно показує об'єктивні дійсність.

3. Забезпечення системного підходу. Активи підприємства мають певну структуру взаємопов'язаних елементів, і тому, досліджуючи кожну окрему їх складову, необхідно враховувати її взаємозалежність з іншими складовими.

4. Комплексність. Аналізуючи активи, треба охоплювати усі ланки і сторони діяльності, вивчати причинні залежності елементів один від одного.

5. Основою для керування активами мають бути економічні закони розвитку, досягнення науки і техніки, новітні способи економічних досліджень.

6. Управління активами має бути дійовим, ефективним та оперативним. Тобто своєчасно виявляти недоліки та упущення в роботі, швидко оцінювати ситуацію та реагувати на зміни, обґрунтовано приймати управлінські рішення.

Таким чином, аналіз динаміки, складу та структури активів підприємства грає провідну роль у формуванні фінансової звітності. Тому розробка ефективних та оптимальних методів управління фінансовими ресурсами має бути пріоритетним завданням для будь-якого підприємства, якщо воно прагне досягти успіхів та отримувати високі прибутки. Основними принципами управління активів є державний підхід, об'єктивність та точність, забезпечення системного підходу, комплексність, оперативність та базування

на економічних законах розвитку, досягненнях НТП, новітніх способах дослідження.

Список використаних джерел

1. Економічний аналіз. Навч. Посібник. / За ред. Волкової Н.А. Одеса: ОНЕУ, 2015. 314 с. URL :http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5717 (дата звернення: 23.11.2019).
2. Жук О. Оцінка стану та структури активів підприємства. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. 2016. № 3(31). С. 16-20.
3. Ковальов О.В. Активи: поняття, сутність, класифікація : курсова робота. Краснодар, КДУ, 2016. 45 с.
4. Гаврилюк Я. Підвищення ефективності управління активами підприємств залізничного транспорту. Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». 2012. Вип. 21-22, Ч. 1. С. 295-299
5. Бланк И.А. Управление финансовыми ресурсами: Учебник. Москва: Омега-Л, ООО «Эльга», 2011. 768 с.URL: https://all-sci.net/finansami-upravlenie/upravlenie-finansovyimi-resursami-blank.html (дата звернення: 23.11.2019).
6. Денисенко Е.С. Экономическая сущность понятия «Активы» и их классификация. Актуальные вопросы экономических наук. 2015. № 44. С. 105-111.
7. Кирильчук Н.А., Блажевич О.Г. Определение сущности активов предприятия. Финансы и учетная политика. 2017. № 2. С. 5-10.
8. Дехтяр Н.А., Дейнека О.В., Черноус Т.М. Управління оборотними активами підприємства. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 572-578.